

DEN ENDA
DÅLIGA MÄNNISKAN
I VÄRIDEN

KG JOHANSSON

DEN ENDA
DÅLIGA MÄNNISKAN
I VÄRIDEN

KG JOHANSSON

SAGA
EGMONT

KG Johansson

Den enda dåliga människan i världen

SAGA Egmont

Den enda dåliga människan i världen

Omslagsfoto: Shutterstock
Copyright © 2015, 2020 KG Johansson och SAGA Egmont

Alla rättigheter förbehålles.

ISBN: 9788726741384

1. e-boksutgåva
Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med SAGA Egmont samt med författaren.

1

Hans kontor var helt nytt. Inte en fläck fanns på de ljusst gröna väggarna eller på det mörkgrå golvet; inte en repa på skrivbordet. De gamla pappersböckerna som han själv hade ställt in, i en alldeles ny hylla, för ett par dagar sedan såg ut som ett kulturresevat. Som en pietetsfullt bevarad fäbod på Skansen, mitt i Stockholms metall och reklamlasers.

Här, tänkte Lars Hansson, här ska jag inleda min karriär.

Lars skulle snart fylla tjugosex. Han hade aldrig tvekat om sitt yrkesval, inte ens när gamla vänner undrade hur han såg på sin framtid. Lars hade bara lett mot dem och sedan gått hem för att läsa mer Freud och Jung och Laing och May. Människor, människors inre liv, deras medvetna och undermedvetna och omedvetna, var ändå det mest fängslande som fanns. När Lars gick på gymnasiet hade han läst om Gödels teorem, som enligt en populär tolkning bevisade att formella system som till exempel aritmetik inte kan vara fullständiga utan att innehålla självmotsägelser. Efter ytterligare led av spekulationer ansåg ett antal populärvetenskapliga skribenter att Gödel, i och med detta, hade bevisat något som filosofer hade vetat i tusentals år:

Ingen människa kan helt förstå sig själv.

Av detta följde naturligtvis att det var omöjligt att förstå någon annan. Och därför levde människor sina liv, som ytterligare någon annan hade formulerat det, "som fiktioner för varandra".

Ändå *ville* Lars förstå. Det kanske var omöjligt att nå fullständig och obruten lycka, men ingen kunde förbjuda en

människa att *sträva* efter lycka. Den satsen fanns till och med inskriven i den amerikanska självständighetsförklaringen. På samma sätt kunde ingen förbjuda Lars att försöka förstå sig själv och sin omvärld.

Den inställningen hade lett honom till att, med sina ovanligt höga betygspoäng från gymnasiet, söka till en långsamt utdöende universitetsutbildning i ämnet psykologi. Lars hade självklart varit stjärnan i sin grupp. Flera av de andra hade valt psykologi i tredje eller fjärde hand och tvingats till ämnet eftersom deras betyg inte räckte längre. Av dem hade ytterligare ett antal försvunnit, den ena efter den andra, efter att inte ha lyckats förstå begrepp som id eller subliminala stimuli trots ett antal gradvis mer och mer grundläggande kurser.

Lärarna hade också haft svårt för att dölja sin leda. Allting hade förstås varit mycket stillsamt, fridfullt, utan överdriven dramatik, men hela utbildningen kändes som om ett lager av damm långsamt lade sig över den krympande gruppen. Det sista studieåret liknade ett stängt nöjesfält i september – färgen flagnade långsamt från de leende ansiktena på attraktionernas väggar och tomma läskburkar rullade ödsligt i vinden. Bara Lars var en lycklig sjuåring som kunde se förbi de bleknande leendena till paradiset bakom.

Han fick arbeta med det han mest ville.

”Men finns det jobb då?” frågade hans släktingar och vänner.

”Det ordnar sig alltid.”

Och det hade det gjort. Han hade sökt olika tjänster som kurator, som vägledare av olika slag, till och med som psykolog när han fann något i den vägen. Till slut hade han själv blivit uppringd från en skola i närheten av Uppsala och när han hörde vad det handlade om sade han genast ja. Hans fru Jenny arbetade redan som haptiker på ett gym

inne i Uppsala, Lars behövde inte pendla längre än två gånger fyrtio minuter per dag och helt utan byten. Saken var självklar och bara hans ingående kunskap om hur människor fungerar fick honom att ställa några frågor och låta en aning tveksam - han kunde nästan höra hur kvinnan på bildskärmen, en matronaliknande rektor i femtioårsåldern, inom sig höjde sitt löneerbjudande för varje minut. När han till slut frågade låg hennes bud betydligt högre än han hade vågat hoppas. Han tvekade någon sekund till, bara för formens skull, innan han sade ja.

Han hade varit här i tre dagar. Det var den fjärde september och han skulle fylla år om en vecka. Den saken bleknade fullständigt inför mötet som skulle börja om ett par -

- som skulle börja nu. Någon knackade på dörren. Lars rättade till nätglasen och öppnade.

Ute i korridoren stod en kvinna i trettioårsåldern. Lars visste att hon var trettioåttå år gammal, men hon såg yngre ut. Dessutom såg hon bra ut. Klart tilldragande. Blond och smal och med ett par diskret lyxiga nätglas.

Flickan bredvid henne hade nyss börjat i sjunde klass. Hennes hår var kolsvart, ilsket färgat till det svartaste någon kunde tänka sig, hennes ögon var hårt och slarvigt svartsminkade och hon hade en ring rakt genom underläppen, en i ena näsvingen, tre i vänstra ögonbrynet, tre till i högra örat. En virvlande gif skymtade på axeln.

Hon hade inga nätglas alls.

Kvinnan sade: "Är du Lars?"

"Välkomna."

Flickan undvek hans blick.

Lars hade läst journaler och utlåtanden. Han hade talat med två lärare och en kurator. Nu såg han henne för första

gången: Alea Rynell, en av de minst lyckliga människorna i världen.

Aleas föräldrar var döda. Kvinnan som följde med henne var hennes styvmor. Styvmodern hette Julia Strand och hade varit kontorist när hon fick hand om Alea. Hon hade snart lämnat kontoret för att ägna sig åt en framgångsrik karriär som kritiker och utvecklare av sociala media. Julia Strand var förmögen och känd. Alea var bara känd.

Eller kanske snarare: ökad.

"Vad roligt att ni är här till slut", sade Lars när alla hade satt sig i soffgruppen i denim och stålrör kring ett glasbord som hölls fläckfritt och obegripligt blankt av ett lager nanorenare.

Varken kvinnan eller fickan mötte hans blick. Han bytte smidigt taktik.

"Ovanligt att se någon utan nätglas", sade han till flickan.

Hon svarade inte. Några ögonblick gick. Sedan höll hon upp vänster hand. En liten klocka, lika diskret men dyrbar som Julias nätglas, satt på hennes smala handled. Alea svepte med höger hand i luften ovanför klockan och sade: "Goiter."

Ett obeskrivligt oväsen fyllde rummet. Volymen var så hög och alltsammans så oväntat att det tog tre eller fyra sekunder innan Lars ens kunde identifiera ljudet: det var musik. Eller något som liknade musik.

Musiken dånade vidare. Lars väntade medan hans puls långsamt sjönk igen.

Julia Strand var inte lika tålmodig. Efter ytterligare ett par sekunder sade hon:

"Alea."

Ordet var nästan ohörbart. Hon upprepade det, vassare och högre: "Alea." Och en gång till: "*Alea!*"

Flickan svepte med handen igen. Musiken tystnade lika tvärt som den hade börjat. Lars öppnade munnen men hann inte säga något förrän Alea exploderade lika oväntat som hennes musik hade gjort.

"Jag säger ju att du för helvete inte ska kalla mig så!"

Hennes röst var ett gällt skrik, sprucket och skärande, och hennes ansikte hade dragits ihop i en förtvivlad grimas: ingen ser mig, jag finns inte. Lars kunde inte hjälpa att han ryckte till igen.

Julia Strand reagerade inte alls.

"Smulan", sade hon. "Vi är här för att prata med Lars. Var inte jobbig nu. Det tar bara längre tid då." Hon gav Lars en snabb blick. "Ja, ursäkta."

"Ingen fara."

Alea satt tyst och såg ned i golvet.

"Träskmetall", sade han till henne. "Goiter är från Brasilien, väl?"

Flickan blev så överraskad att hon såg upp. Han utnyttjade snabbt tillfället. "Det som en massa folk kallar för svampmetall."

Alea sade: "Det är ett jävla sätt. Idioter som inte kan engelska."

"Eller hur", sade Lars. "Och du har Goiter i klockan?"

Alea gav honom en blick av yttersta förakt. "Det är ingen klocka, idiot. Det är en ultranätläsare."

"Å. Dom nya som kom förra veckan?"

Hon nickade. Lars försökte komma på något att säga om ultranätet, men han insåg redan att hon visste mer än han. Själv kände han bara till grunderna: en helt ny generation av nätet, en uppfinning som utnyttjade hjärnans elektroniska vågmönster för att skapa sina moln och förbindelser. Teknologin byggde på kvantdatorer och hade funnits sedan slutet av 2010-talet. Den hade varit mycket dyr fram till för bara några månader sedan. Lars hade inte

läst in sig på exakt hur tekniken fungerade men han visste att den gjorde nätet starkare ju fler som använde det. Vilket gjorde att fler och fler använde det. I stort sett hela världen beräknades vara ultrakopplad inom några år.

Han sade: "Vill du berätta lite om ultranätet?"

Han kände adrenalinet ebba ut i kroppen efter de två ljudchockerna. Det skulle bli en intressant dag.

Hans karriär hade börjat.

2

Han träffade flickan två gånger i veckan. Hon var hans enda klient. Lars föredrog det ordet framför det ålderdomliga "patient". Förutom två eftermiddagstimmar varje vecka disponerade han sin egen tid och kunde läsa in sig, planera, hitta olika arbetssätt eller göra vad han ville. Så länge Alea - Smulan - fungerade i skolan lade sig ingen i hans arbete. Hon var det enda problembarnet på den här skolan, i själva verket fanns det bara ett par hundra som hon i hela landet, och det fanns resurser för att ge barn med problem det bemötande de behövde.

Smulan, tänkte han. *Smulan*. Han måste vänja sig vid det ordet.

Han måste också ta reda på varför hon inte ville kallas Alea. Men att fråga om den saken nu skulle vara ett gravt misstag. Först måste han bygga upp hennes förtroende.

Han fortsatte att läsa in sig på hennes uppväxt: hennes mammas försvinnande i Afrika och hennes pappas plötsliga död i en hjärn-aneurysm. Han sökte uppgifter på nätet och i skolans arkiv. Det fanns en hel del. Lars lät sig inte avskräckas utan såg fram emot utmaningarna.

"Vad är ditt första starka minne från när du var liten?" frågade han när de träffades för tredje gången. Det var första gången de var ensamma. Julia Strand hade fullt upp med sitt företag och Lars saknade henne inte. Han såg det som en fördel att slippa ha någon annan närvarande.

Han skulle fråga Smulan om den saken också.

Flickan tänkte.

"Mamma", sade hon.

"När kan det ha varit? Och minns du vad som hände?"

Hon bet sig i läppen. Ringen blänkte i höstsolen. "Hon badade mig. Jag måste ha varit minst tre år, för jag fick en nalle när jag fyllde tre, du vet, en sån där som kunde prata?"

"Prata", sade Lars. Han mindes de leksakerna mycket väl men allt som fick henne själv att prata var värdefullt.

"Kinesiska björnar. *Chengdan*. Dom finns väl än? I alla fall kunde dom lyssna på vad folk sa till dom och svara nånting som lät vettigt. Mer eller mindre i alla fall."

"Hur då ungefär?"

Smulan tänkte. "Om jag sa 'Solen skiner' så sa nallen 'Ja, solen skiner'. 'Men snart blir det mörkt.' Och nallen: 'Ingen sol när mörkt'. Och jag: 'Men sen går solen upp'. 'När solen går upp är ny dag.' Pappa sa att det hette pidginspråk, jag vet inte om det var dåligt översatt till svenska eller om det skulle vara charmigt. Pappa sa att dom blev tvungna att fixa till det där för att folk trodde att barn skulle börja prata som *chengdan*. 'Jag vara Smulan. Tycka om godis.' Du vet."

Det var det längsta anförande han hade hört henne hålla. "Hade du gott om leksaker?"

"Massor. Jag fick min första pad när jag var två, Julia hade hört något föredrag om hur nyttigt det var."

"Två? Men vid den tiden -"

Han avbröt sig.

Flickan såg inte på honom. "Julia var *vän i familjen* då. Som pappa sa. Hon hade köpt den av musikskolan, hon satt ju på kansliet där, så den var full av musikprogram. Och så hade jag nallen och ungefär hundra minidatorer och spel. Jag fick en robothund när jag var sex, kinesisk den också. Den där sorten som kände av om jag var glad eller ledsen och betedde sig olika. Du vet."

"Oj."

"Det är därför jag inte vill ha nätglas. Jag måste ha fått ett slags överdos." Hon höll upp handleden med klockan. "Den här är mindre påträngande. Du vet. Jag måste be den att göra saker."

"Det går ju att ändra inställningarna på nätglasen också."

"Jag vet. Men dom är ändå liksom ... liksom *på*. Dom finns där hela tiden. Jag gillar det inte."

Han nickade eftertänksamt och bestämde sig för att våga byta ämne.

"Vad minns du mer av din mamma?"

"Inte mycket."

Han väntade. Alea såg rakt framför sig, förbi honom. Sekunderna gick.

"Inte mycket", sade han.

"Jag fyllde fyra. Innan hon dog, någon dag innan. Hon hade aldrig varit hemma heller. Alla dom där leksakerna ... det var ursäkten. För att döva samvetet. Och sen dog hon i Afrika men då hade pappa redan ihop det med Julia. Det var helt öppet vid det laget, dom gick på fester tillsammans och så, fast i och för sig jobbade dom på samma ställe, pappa var ju lärare där."

"Hur kändes det när mamma dog?"

"Ingenting. Ingenting särskilt."

"Inte?"

"Jag förträngde det väl. Tror jag. Och det blev ju ett jävla drag, det har du säkert kollat, det var journalister och fotografer och kameror och strålkastare. Pappa var bra då. Höll mig borta från det mesta."

"Jag har sett filmer."

"Ja. Allt gick ju inte att stoppa. Jag finns på nätet. Du har kollat, va? En liten blek tjej med en *chengdan* i famnen."

"Och sen flyttade Julia in."

"Hon var inte mamma, men hon var åtminstone där. Fast sen tvärdog pappa, du kan anteckna sen att Smulan kände det som ett svek fast han kunde ju inte rå för att hans hjärna exploderade, och sen var Smulan ensam med Julia."

"Konstig situation."

Smulan såg plötsligt på honom. Skymtade han ett leende? "Du låter lite som en *chengdan*."

"Ursäkta."

"Ingen fara. Jag vet att det är ditt jobb."

"Mitt jobb det är."

Det var ett leende. Lars kände en aning av stolthet: ett framsteg.

"Det ditt jobb är. Hur som helst var pappa inte särskilt bra försäkrad och det lilla som fanns ligger kvar i en fond som jag kommer åt när jag blir arton. Julia hittade på sin affärsidé och försvann in i den."

Det knackade på dörren. Smulan såg ditåt.

"När man talar om trollen."

Lars reste sig upp och öppnade. Det var mycket riktigt Julia. Lika välklädd som vanligt. Effektivitet och framgång lyste om henne.

Lars tänkte: Synd att hon kom just nu.

"Hej, jag har varit inne i stan, jag tänkte jag skulle höra om Smulan -" snabb ögonbrynshöjning, osynlig fråga Smulans plats - "är färdig än?"

Hon steg in och han blev tvungen att flytta på sig. "Ja ..." sade han, "ja, vi är väl snart klara."

"Jag har bilen här ute."

Han nickade tankspritt och vände sig mot den svarthåriga flickan. "Ville du säga något mer?"

"Bara en sak. Efter att pappa dog måste Julia ta hand om mig." Smulan vägrade att se på sin styvmor. Julia själv stod stillsamt leende. "Jag vet inte om Julia förstod det själv men jag blev en black om foten på henne. Hon försökte få igång

sitt företag. Jag var fem, sex, sju år gammal och måste ha mat och hämtas på förskolan och så. Våldigt opraktiskt och ibland blev det si och så med tider och mathållning.”

Julia sade tyst: ”Det här är ju alltså ... Smulans ... egen version.”

Smulan reste sig upp. Utan att se på Lars eller Julia gick hon ut genom dörren. Hon lämnade den öppen. Hennes steg försvann snabbt bort genom korridoren.

Lars såg på Julia. Julia ryckte på axlarna.

”Är du inte orolig?” sade han.

”Nej.” Hon ryckte på ena axeln. ”Vad hon än säger och tycker ... jag har haft hand om henne i nio år. Hon kan inte se det, hon är så trasig, men det är klart att jag bryr mig om henne. Det är sant att jag hade mycket att göra när hon var liten. Men jag tyckte om henne. Jag tycker om henne. Och jag känner henne, hon har gjort sånt här förr. Hon väntar vid bilen. Det är ingen fara.”

Julia Strand gick ut genom dörren. När hon stod ute i korridoren vände hon sig om. ”Går det bra?”

”Vi gör framsteg.”

”Och det betyder?”

”Hon pratar mer nu. Kanske öppnar sig lite.” Han tänkte. ”Ja ... det är bra om du inte kommer så här, oanmäld, det kan slå henne ur balans.”

”Jag?” Julia skakade på huvudet. ”Hon bryr sig inte om mig eller om vad jag tycker. Hörde du inte vad hon sa?”

”Jag gjorde det. Men jag tror att hon sa det mest för din skull. Hon vill plåga dig lite. Jag vill höra vad hon säger om dig när du inte är med.” Han gestikulerade. ”Ja, inte bara om dig, om allt möjligt förstås.”

”Okej. Jag låter er vara.”

”Bra.”

Julia stängde dörren. Lars stod ensam kvar, mitt i rummet. Han undrade om hans teori stämde. Vad Smulan

så småningom skulle säga om sin styvmor.

Det var i alla fall uppenbart att Julia Strand hade gott om pengar. Att köra sin egen bil var inte billigt nu för tiden.

3

Världen hade blivit bättre.

Lars hade fötts den dag som många såg som 2000-talets egentliga början: den elfte september 2001. Han hade legat på sin mammas mage, nyfödd, snabbt tvättad och försedd med blöja, utan att förstå någonting alls, medan rapporterna från New York upprepades och varierades i timal. "Vi ville inte att det skulle bli så", hade hans föräldrar berättat många gånger. "Men det var omöjligt att låta bli. Hela förlossningsavdelningen låg där, ibland skrek barn men på tv skrek folk hela tiden, och det gick helt enkelt inte att slita sig." Och så en liten paus. "Det var ingen bra födelsedag. Inte mycket hopp om framtiden. Men du blev ju bra ändå."

Årtusendets första decennium fortsatte med terrorattacker och krig. Saddam Hussein, diktatorn i Irak, greps och hängdes. USA jagade terrorister med "kirurgiska" attacker och drönare. Nästa årtionde började med den arabiska våren, som först sågs som en inledning på demokratisering och ökad öppenhet, men som snart föll sönder i schismer och inbördeskrig. Gruppen IS ville upprätta ett världsomfattande kalifat. I skräcken för nya terrorangrepp slog USA och andra länder tillbaka, samtidigt som Ryssland tycktes vilja återupprätta Sovjetimperiet, en ny fascism växte i Europa, Israel angrep Gaza, rasismen i USA tog sig allt tydligare uttryck, och så vidare. Och så vidare, och så vidare.

Allt detta förändrades när Smulans mamma dog.

Sandra Rynell var reporter på ett medelstort medieföretag med det lätt ålderdomliga namnet City TV. Hon befann sig i Afrika, i det lilla och nästan okända landet Kedenga, för att bevaka bygget av en kontroversiell damm, när de främmande varelserna kom.

Ingen fick någonsin veta varför de kom, eller varifrån. De såg ut som någon barnboksversion av änglar eller gudar: något större än människor, med gyllene hud, och bedövande vackra. Det enda de gjorde var att på något magiskt sätt - den typ av avancerad teknologi som blir omöjlig att skilja från magi - bygga pyramider, eller få pyramider att växa upp ur marken. I djungeln utanför Kedengas huvudstad Nihana reste sig på bara ett par dygn en exakt kopia av Giza-platåns tre stora pyramider utanför Kairo.

Hade de nya pyramiderna något syfte? Ingen visste. De mest vilda och otroliga spekulationer avlöste varandra medan likadana byggnadsverk växte fram i Grekland, i Israel, i Saudiarabien, land efter land. Många trodde att det fanns någon plan med de nya pyramidernas placering. Platserna där de fanns kunde förbindas med linjer som tycktes bilda olika mönster, men tolkningarna var bara gissningar.

Försök efter försök att kontakta främlingarna gjordes. Inget väckte någon reaktion. Många människor stördes av detta, och så småningom gjordes attacker mot ett par av pyramidplatåerna: en filmad sådan attack visade hur de gyllene varelserna i närheten av männen med bombbälten *försvann* under den bråkdels sekund som var själva explosionen. Varpå de kom tillbaka och fortsatte med sina obegripliga sysslor som om inget hade hänt.

Entreprenörer försökte hitta sätt att exploatera pyramider och gyllene främlingar. Andra vände sig mot sådant. Olika slags protester och motdemonstrationer

ledde till upplopp. Efter årtal av ekonomiska kriser, av spekulativa nyheter om miljöförstöring, hotande asteroider, terrorattacker, krig och andra sorters undergång, var oron kring pyramiderna nära att skapa kaos när fler och fler människor dog i demonstrationer och protester. Pressad av sina närmaste rådgivare fattade USA:s första kvinnliga president Eileen Amabo ett desperat beslut.

Hangarfartyget *Ronald Reagan* låg i Beninbukten och skickade en kärnvapenrobot mot pyramiderna i Kedenga.

En enda människa dog i anfallet, Sandra Rynell. Eller rättare sagt: Rynell försvann. Anfallet skadade aldrig pyramiderna. På något sätt, utan att det syntes på radar eller via satelliternas spårning, förflyttade sig kärnvapenroboten på en bråkdel sekund från pyramiderna och tillbaka till *Reagan*. Nästan sex tusen människor förintades på ett ögonblick när kärnvapnet detonerade över fartyget. Och eftersom Rynell aldrig mer sågs till ansågs det allmänt att hon hade följt med roboten.

Trots allt blev anfallet en framgång. Varelserna försvann strax efteråt. Deras pyramider stod kvar, svarta och oåtkomliga, som monument över något som ingen människa förstod.

Det var då den långsamma förändringen började.

Böcker hade skrivits och filmer hade skapats med samma tema: en fiktiv eller verklig yttre fiende kunde ena mänskligheten. Tidigare hade länder och befolkningar ibland enats genom sin skräck inför andra nationer eller folkslag. Nu visste mänskligheten på riktigt att den inte var ensam. Det fanns liv på andra platser i universum, dessutom liv som kände till människorna och jorden, och inte nog med det. De gyllene var uppenbarligen många gånger mer avancerade än jordens människor, fortfarande hjälplösa med sina primitiva datorer och sin miljöförstöring.

Astrofysikern Stephen Hawking och andra hade varnat för att främmande varelser inte nödvändigtvis måste vara vänligt sinnade. Se bara vad som hände när Columbus landsteg i Amerika, sade man. Det mötet hade inte fallit ut väl för den ursprungliga befolkningen.

Efter den alltför tydliga demonstrationen med *Ronald Reagan* tycktes det som om mänskligheten faktiskt hade fått en tankeställare. Nätets bilder av halshuggna fångar började gradvis ersättas av handslag och initiativ till fred. Det var en märklig våg, svår att förklara för de psykologer som vid den tiden fortfarande var en så stor del av samhället, men att det hände gick inte att förneka. Israel och PLO slöt äntligen en varaktig fred. Nordkoreas diktator flydde och försvann och efter demonstrationer, men utan upplopp och våld, utlystes allmänna val.

”Vi är flockvarelser”, sade de psykologer och andra experter som Lars, då nitton år gammal, såg på nätet. ”Om vi ser våra likar slåss eller bygga bomber påverkas vi åt det hållet. Om vi ser våra likar sträcka ut en hand eller vända andra kinden till, så vill vi också göra likadant.”

”Men varför har det aldrig hänt förr?” frågade journalisterna.

”Men det har det. Tänk på hur judar och kristna och araber samexisterade i Córdoba kring år 1000, bara för att ta ett exempel. Och tänk dessutom på medias utveckling: den första kommunikationssatelliten sändes upp i början av 1960-talet. Internet blev allmänt använt i mitten av 1990-talet. Vad som hände i världen innan dess vet vi mycket mindre om. Naturligtvis har det funnits krig och våld genom århundradena. Men kan det inte ha funnits fred också? Hur som helst vet vi ju att nätet liksom allt annat hade sina barnsjuk-domar, där extrema grupper ägnade sig åt att uttrycka hat mot varandra. Men kanske den tiden är över nu? Kanske den här händelsen har gett oss något som

vi inte anade – förmågan att se att vi alla är människor? Att vi hör ihop?”

”Kan det vara möjligt? Vi ser ju krig och terror dagligen?”

”Givetvis. Men vi ser också att sådana händelser blir färre. Och är det inte möjligt att den här tanken på de gyllene varelserna, någon som har makt att få pyramider att växa fram ur tomma luften, eller att förflytta ett kärnvapen många mil på en tusendels sekund – är det inte möjligt att den tanken har slagit rot hos människor? Tanken att vi borde hålla ihop?”

Olika förklaringar diskuterades. Ultranätet, som gjorde det möjligt att känna vad andra människor kände, var en: kanske hade ultranätet ökat medkänslan, löd en teori. Kvantdatorers kraft förklarades ofta med att de utnyttjade interferensen med andra universa, men vad ultranätet gjorde var enligt teorin först och främst att sätta varje unik användare i kontakt med alla miljoner andra unika användare.

Ytterligare en förklaring var att insikten om att de gyllene existerade hade väckt världen inför andra problem. Ingen av förklaringarna accepterades av alla men det fanns enighet om en sak – att världen blev lugnare.

Det hände på alla plan: mellan nationer, inom familjer, mellan enskilda människor. Barn som hade fötts efter att pyramiderna skapades var de första generationerna som växte upp i en miljö där föräldrar eller syskon mycket sällan grälade. En miljö där man lyssnade på varandra, där oenighet sällan växte till konflikt och där våld blev mer och mer okänt.

En bättre värld.

Behovet av psykologer minskade drastiskt. Behovet av läkare minskade också – det var som om den frid som hade lagt sig över världen också påverkade människors kroppar.

Demenssjukdomar blev mer sällsynta, liksom vissa former av cancer.

Men det fanns anomalier. Alea "Smulan" Rynell var en sådan.

Hon var ovanlig men inte unik. Lars hade läst in sig på svenska fall. Det fanns ungefär etthundraåttiofyra sådana, beroende på hur beräkningarna gjordes. De flesta fallen fanns i storstäderna: Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala, Norrköping, några till.

Situationen såg ungefär likadan ut i andra länder, förutom att så kallade utvecklingsländer hade lite fler fall, procentuellt sett. Kunde det bero på att svält och krig hade härjat längre i de länderna?

Ingen visste. Fackmän stod frågande och lekmän förundrade sig. Men ingen hade några svar.

Vad Lars däremot snart förstod, och numera var alldeles säker på, var att Smulan var ett av de svåraste fall han hade hört talas om. Den tanken fick honom att känna både engagemang och något som liknade upphetsning. Han fortsatte sina samtal med henne under hennes sjunde skolår; han talade med henne varje dag, även dagen när hon hade satt krokben för en annan flicka under en löpträning på gymnastiken. Flickan föll så allvarligt att hon bröt näsan, och det blev inte bättre av att Alea sparkade på henne där hon låg.

Alea. När hon gjorde sådant, tänkte Lars, måste hon heta Alea.

Han hade efter många frågor fått veta varför hon avskydde namnet. Skälet var att hennes mamma, Sandra Rynell, hade hittat på det. Smulan själv sade att hon hade kommit till av en slump. Inte så att hon var oönskad, men hennes föräldrar lät bara bli att skydda sig och plötsligt var de med barn. Och naturligtvis måste de hitta på något

sensationellt namn: Alea iacta est, hade Sandra föreslagit, Caesars mytiska yttrande, tärningen är kastad. Flickan kom till av en slump. Alltså skulle hon heta Alea.

Och sen försvann hennes mamma ut på någon resa igen.

Dottern ville kallas Smulan, hennes pappas speciella smeknamn. Men det var svårt för Lars att alltid tänka sig den svartsminkade uppenbarelsen som en Smula. När hon misshandlade sina kamrater tänkte han Alea. Även om han aldrig sade det ordet till henne.

"Varför gjorde du det?" frågade Lars.

Hon svarade efter att ha varit tyst i tre möten och hundra försök. Utan att se på honom. "Jag vet att jag har gjort mycket idiotiskt. Men den här gången gjorde jag ingenting."

"Hon föll bara av sig själv?"

Alea gjorde en grimas. "Ja. Jag tänkte sätta ut benet och låta henne ramla. Men jag gjorde det inte. Hon bara föll ändå."

Han höll hennes blick. Alea hade mycket riktigt gjort idiotiska saker. Men hon hade aldrig ljugit om dem. "En ren slump alltså?"

Alea vek inte undan. "Eller så slog jag krokben utan att märka det själv. Eller så snavade hon på mig."

"Och du kände inget? När hon snavade?"

Axelryckning. Med ena axeln, precis som Julia.

Lars försökte igen. "Hon måste operera näsan. Ångrar du dig inte?"

Ny grimas.

"Hon började. Hon får skylla sig själv."

Efter det samtalet såg Lars på filmerna från händelsen. Det fanns förstås övervakningskameror vid idrottsplatsen och dessutom hade läraren spelat in träningen.

Inga knuffar syntes på inspelningarna. Ingenting alls. Vinkeln var sådan att Aleas krokben inte gick att se. Men

det måste ha hänt. Den andra flickan sprang förbi, bakom Alea ur kamerornas synvinkel, och sedan flög hon genom luften.

Lars fick aldrig veta mer än så. Men han insåg att han måste vara vaksam. För allas skull: för Smulans klasskamraters skull och för hennes egen. Till och med för sin egen. Vad som helst kunde hända.

Efter den gången gick det emellertid bra under nästan ett helt år. Lars arbetade vidare, lugnt och försiktigt, med det långsiktiga projektet att få Smulan att förstå att andra människor existerade och hade känslor. Hon var instängd i sig själv, tänkte han och läste gamla avhandlingar om autism. Hennes humör flög upp och ned, från manisk glädje till djup letargi, och han läste om bipolära symptom. Vissa av symptomen kunde stämma, men vilka som stämde tycktes förändras för varje gång han träffade henne: flickan var unik.

Småsaker hände förstås. Smulan knuffade in en klasskamrat i väggen. En annan gång fick hon ett oväntat och tydligen till och med för sig själv obegripligt gråtanfall – hon grät så hysteriskt att hon inte fick luft och föll ihop, blå i ansiktet, tills en rådig lärare gav henne ett par örffilar och sedan konstgjord andning. "En typisk bild av hur män behandlar kvinnor", sade Smulan om saken efteråt. "Först slog han mig och sedan kysste han mig." En tredje gång kastade hon impulsivt ut en bok genom fönstret när en lärare hade klagat på något inslag i den.

Sådant hände. Men Lars påminde sig och Smulans lärare om att sådant hade hänt många, många högstadieelever innan episoden med de gyllene främlingarna fick världen att förändras.

Lars tyckte ändå att Smulan blev bättre. Varje litet framsteg gjorde honom stillsamt glad. Han kände att hans

arbete betydde något.

Sent på våren i åttonde klass kom två av hennes klasskamrater springande, slet upp dörren till hans rum utan att ens knacka, och flämtade om att han måste komma.

"Vad är det?"

"Alea ... Smulan ... Hon blev tokig -"

Lars slet åt sig jackan, utan att veta varför, och följde flickorna genom tre korridorer till klassrummet. Utanför stod nitton andra åttondeklassare. Vid dörren stod två lärare och en vaktmästare med korslagda armar.

"Hon kan vara farlig", sade en av lärarna. Lars struntade i henne och gick in.

Inne i rummet satt Alea ensam på ett bord.

Bordet bredvid stod snett och på det fanns en stor blodfläck. Blod hade också runnit nedför bordsbenen och droppat i pölar på golvet.

"Vad har hänt?" sade Lars. Han andades så lugnt han kunde. Satte sig på en stol för att inte verka hotande.

Alea såg rakt framför sig. Sminket kring ögonen var ymnigt men inte utsmetat. Inga tårar. "Hon jävlades."

"Vem? Hur då?"

"Stigsdotter. Teckningsläraren."

"Vad hände?"

"Jag höll på med en teckning. Jag gillar ju att teckna? Hon gick runt och tittade. Hon kom till mig och så gjorde hon ett sånt där ljud med läpparna du vet, ett litet *smack-smack-smack*. Hon sa 'Men Alea' - hon kallar mig alltid Alea - 'Men Alea, om du nu måste teckna lik och demoner, kan du inte variera dom lite i alla fall?'"

"Och då slog du -"

"Nej. Vänta. Jag har ju terapi med dig flera gånger i veckan, tror du inte att jag begriper nånting alls? Nej då.

Jag bet ihop. Men hon hade kommit igång. Hon ryckte bort teckningen under händerna på mig och höll upp den, liksom bara för att visa alla vilken dålig människa jag är, och så sa hon 'Titta här. Ni går i åttan men hennes fantasi är som en sjuårings. Harry Potter kom tillbaka, allt är förlåtet'. Och så vände hon sig till mig. 'Hör du mig?' sa hon. 'Jag hör dig', sa jag. Hon sa 'Okej, jag vet att rymdvarelser tog din mamma.'"

"Det var dumt sagt. Vad tog det åt henne? Jag menar -"

"Du menar att hon borde veta att jag är farlig. Jaha."

Alea ryckte på axlarna. "Hon måste ha glömt bort det. Eller så blev hon less på att gå på tå. I alla fall sa hon 'Okej, dom tog din mamma, men du blir inte mer märkvärdig för det. Lär dig att teckna ordentligt i stället för att hålla på med såna här barnsligheter'."

Lars såg ett hopskrynklad papper på golvet bakom det blodiga bordet. Långt borta hördes ett ovanligt ljud. Sirener.

"Det är polisen", sade Alea oberört. "Rektorn ringde direkt."

"Vad gjorde du med henne?"

"Jag flög upp. Bröt upp armarna på ryggen på henne. Dunkade ansiktet i bordskanten. Du ser ju."

"Du inser att du har skadat en människa? Kanske svårt?" Hans blick drogs till blodet. "Och att du kommer att få problem själv?"

Alea Rynell såg honom i ögonen för första gången sedan han hade kommit in i rummet. Pupillerna var små och svarta, som om hon hade varit drogad. Han kände igen något i blicken. "Du begriper mig inte, va? Trots alla dina böcker och avhandlingar och teorier begriper du inte ett jävla dugg. Jag gjorde det för att jag måste. Hon trampade på mig. Lika säkert som om jag hade legat naken på golvet och hon hade hoppat på mig med stilettklackar. Hon

trampade på mig och det blev svart. Jag skiter fullständigt i om hon dör. Fattar du? Fundera på det med dina teorier.”

Inte förrän sent den kvällen mindes Lars vad han hade känt igen i hennes blick. Han hade sett det första gången han träffade henne:

Ingen ser mig. Ingen förstår mig.

Läraren dog inte. Men hon opererades i sex timmar och låg på sjukhus i en månad. Hon kom aldrig tillbaka till sitt arbete. Hennes ovanliga utbrott förklarades bakom stängda dörrar med Aleas ständiga provokationer. Ett svårt fall. Detta kan vi inte bortse ifrån. Det har gått för långt.

Alea fick en månads ungdomsvård. Skolan gav henne uppgifter som hon måste klara på egen hand. Lars tog bussen till anstalten, en gammal och nästan övergiven betongbyggnad, och hjälpte henne med uppgifterna trots att hon skrek åt honom och spottade på honom i början.

Det var hans arbete.

Hon blev långsamt Smulan igen.

4

Lars och Jenny hade alltid planerat allting väl. När Smulan lämnade grundskolan förlorade Lars sitt arbete. Han var förstås förberedd på den saken och fick ett anslag från Vetenskapsrådet för att dokumentera sitt arbete med flickan och hennes gradvisa utveckling. Det anslaget var ettårigt och genom att se till att få barn under året kunde Lars sedan ta ut föräldraledighet medan han fann ett nytt arbete.

Den saken skulle ordna sig. Diverse samarbeten över politiska blockgränser och nya insikter om samhällsekonomi, framför allt ultranätets beräkningar av trender, hade gjort att arbetsmarknaden såg mycket bättre ut än för femton år sedan. Lars var inte orolig.

”Den som planerar lite behöver aldrig oro sig”, sade han till Jenny en kväll medan de väntade på nästa ägglossning. ”Så tror jag att det alltid har varit. Ja, okej, visst har det funnits svåra tider och svåra yrken, men folk som valde första bästa industrijobb utan utbildning eller nånting, dom måste väl ha kunnat begripa att dom inte satt stadigt på sina platser?”

”Det är inte alla som tänker så långt”, sade Jenny.

”Nej.”

Hon hade naturligtvis rätt och han blev alltid en aning nöjd när hon påminde honom. Själv kunde Lars aldrig låta bli att tänka djupt på saker. Hans tendens att föra resonemang till sin spets hade ofta fått hans omgivning att höja på ögonbrynen, eller till och med att se sig om efter något som kunde rädda dem. Om någon tog upp en nyhet

om ett barn som hade varit nära att drunkna kunde Lars påpeka att ingen kunde veta om räddningen var bra eller dålig för barnet: barnet kunde bära någon långsam och plågsam sjukdom, eller bli bortrövat och utsatt för ohyggligheter.

”Nu är du väl ändå ute i tassemarkerna”, sade Jennys syster Jessica till honom en sådan gång. ”Det är klart att det är bättre att överleva!”

”Är du säker på det? Även om det innebär mycket mer lidande efteråt?”

”Så du menar att du skulle se ett barn drunkna och stå där och fundera över om det kanske vore fel att rädda det?”

”Nej, naturligtvis inte.” Lars såg överraskad ut. ”Det har jag väl inte sagt? Det enda jag säger är att ingen kan veta om en viss handling är bra eller dålig.”

Diskussioner ledde ytterst sällan till gräl numera. Jenny tyckte ändå att hon borde rycka in och lätta upp stämningen.

”Å”, sade hon, ”du vet ju hur Lars är. Han måste fundera igenom allting femton gånger, framlänges, baklänges och åt sidan, innan han blir säker på att han aldrig kan veta säkert. På den tiden när vi gick på kaféer kunde det ta flera minuter – kön bakom oss bara växte och växte – innan han hade bestämt sig för kaffe eller te.”

Jessica log, även om leendet var en aning osäkert, och Jenny bytte smidigt samtalsämne. Lars såg på sin hustru och insåg att hon som vanligt hade gjort det enda rätta. ”Räddat honom” var kanske ett starkt uttryck, men hon hade åtminstone lättat upp det som kunde ha blivit ett något tungt samtal – Lars hade ingen lust att räkna upp alla de sätt som små barn kunde lida och plågas på. Men han skulle ha gjort det.

Han hade sin livsfilosofi och den trodde han på.

Han hade tänkt sådana saker så snart han började läsa böcker. En bok ledde till nästa redan i sexårsåldern. Andra världskriget var hans livsluft i några månader och förde honom sedan vidare till amerikansk historia. Romaner om seriemördare var det första som väckte hans intresse för psykologi. Psykologi förde till filosofi. Du är ju beroende, sade hans pappa en gång, du får ju abstinensfrossa om du inte har en bok i handen. Hans pappa hade nästan rätt. Även om Lars inte bröt ut i frossa och svettningar så kände han sig inte väl till mods om han måste gå och lägga sig utan en bok, eller vara ensam en eftermiddag utan bok.

Lars var inte ett ensamt barn som sådana ofta hade målats ut: utanför gemenskapen, vemodigt tittande på de andra barnens lekar och skämt. Han befann sig visserligen utanför gemenskapen, men det valet hade han själv gjort. Valet berodde på att gemenskapen inte gav honom just någonting. Han var inte intresserad av Lady Gaga eller M.I.A. eller Miley eller vad nu årets eller veckans popstjärna kunde heta. Han läste sina böcker och fann andra saker genom dem: han fann Shakespeare och Tolstoj, Baudelaire och Eliot, Mozart och Mahler, Kurosawa och Kubrick.

Han ansåg aldrig att hans smak var "bättre" än någon annans - redan som tioåring hade han kommit fram till att det inte fanns några absoluta värden, särskilt inte inom konstarterna: allting såg bara ut som det såg ut, lät som det lät, och skönheten fanns alltid i betraktarens öga eller lyssnarens öra. Att säga att Bach var bättre än Britney var lika meningslöst som att säga att Kurosawa var bättre än IKEA. Bara de som kunde en stil eller genre väl kunde diskutera om till exempel *Yojimbo* var "bättre" eller "sämre" än *A Fistful of Dollars* - och de som kunde en stil eller genre väl hade, genom att lära sig den, också blivit inskolade i den. Lars läste Robert Musils *Mannen utan*